

*Als wij onze kinderen laten zien,
hoe ze voor elkaar kunnen zorgen,
zonder anderen te kwetsen,
leren ze alles,
wat ze voor het leven nodig hebben.*

- Ondersteuning in de ontplooiing van iedereen
- in belangeloze toewijding
- en bekommerde genegenheid.
- Het koestert de open blik op mensen, op de wereld, op het leven.
- Het wekt fijngevoelige aandacht, de zuurstof van menswording.

20151117 M. Beerten - Gr Bijg 2

Herstelgerichte filosofie

Bouwen we aan een schoolomgeving waar **iedereen** zich veilig, welkom en **thuis voelt** door **relaties** op te bouwen, versterken...”
-> *proactief*

Conflicten en spanningen te hanteren door de **schade te herstellen** en **relaties terug op te bouwen**
-> *reactief*

20151117 M. Beerten - Gr Bijg 3

Herstelgericht handelen

- **inzetten op verbondenheid**
- herstelgericht "zijn" vanuit een 'nieuwe' autoriteit
- met gebruik van verbindende taal
- bij conflict focussen op herstel van de relatie, schade en slachtoffer

20151117

M. Beerten - Gr Bijg

4

Verbondenheid

*wordt gezien als een
fundament voor een
positieve en respectvolle
cultuur*

20151117

M. Beerten - Gr Bijg

5

20151117

M. Beerten - Gr Bijg

6

Gevoelenskaarten Clifton

20151117

M. Beerten - Gr Bijg

7

Gevoelenskaarten Thanet

20151117

M. Beerten - Gr Bijg

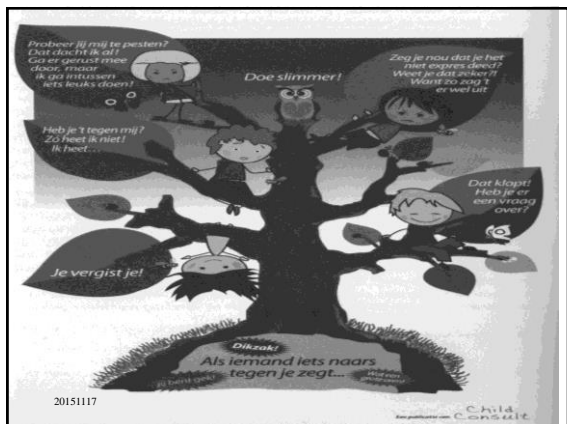
8

Gevoelenspoppen

20151

Gr Bijg

most things
look better when
you put them
in a circle

- **Open dialoog:** spreken, luisteren, empathie, begrip
- Duidelijk omschreven **thema**
- **Gestructureerde** aanpak – opvoeder = **moderator**

- **Verantwoordelijkheid** geven en nemen
- **Doel:** verbondenheid stimuleren, elkaar beter leren kennen, gevoelens durven uiten, respect voor elkaars standpunt, mening,...

Waarom in de klas?

- > Klimaat versterken door **smeden van goede banden** met collega's en kinderen onderling.
- > Oefenen van **spreek- en luistervaardigheden** voor leerling én leerkracht.
- > **Participatie** van alle kinderen bij opstellen van leefregels, voorbereiden van activiteiten, uitstappen, ...
- > Proactieve cirkels **faciliteren** herstelcirkels.
- > **Voorbeeldgedrag**, bv. 'asjeblijft', 'dank u'...

20151117

M. Beerten - Gr Bijg

Meer dan een 'methodiekje'.....

- **schoolklimaat**
- **Zelf in een verbindende houding staan:**
- **vrij uitdrukken van gevoelens.**

20151117

M. Beerten - Gr Bijg

14

Neutraal en actief luisteren

- Geen afkeurende lichaamstaal
- Toon geen ongevraagd advies
- Kies geen partij
- Geen veronderstelling dat je het wel weet
- Wat je nu moet doen
- Dring niet aan om excuses aan te bieden

20151117

M. Beerten - Gr Bijg

15

Verloop

- Spreekstok
- Basisregels – bewaken
- Duidelijk aangeven thema: start met gemakkelijke thema's
- Wie wil starten, wie wil verder gaan?
- Appreciatie voor elke bijdrage
- Gebruik *de stilte!*
- Geef je eigen mening niet!
- Zoek niet naar conclusies – het gaat om het **proces!**

20151117

M. Beerten - Gr Bijg

16

- Waar ben je trots op?
- Beschrijf in een woord hoe jij je vandaag voelt?
- Vertel iets verrassend over jezelf
- Wie is je held? op wie wil je kijken, waarom?
- Grootste droom
- Welke feesten vieren jullie thuis? Welk feest is leukst?
- Mooiste plek je ooit bent geweest? Wat maakte die dag zo bijzonder?
- Wat zou de school leuker kunnen maken?
- Hoe was je schooldag vandaag? Leukste moment?
- Heb je vandaag kinderen zien ruzie maken? Hoe voelde jij je daarbij
- ...

20151117

M. Beerten - Gr Bijg

17

Waakzame zorg en aanwezigheid

Waakzaam, oplettend en alert in het lerend leven van de leerling

“jij doet ertoe voor mij, ik wil met jou een prettige relatie

≠ controle

Transparante inspanningen om informatie te verkrijgen zijn zeker zo belangrijk als de info zelf = verbinding !

20151117

M. Beerten - Gr Bijg

18

Zelfcontrole....

Traditionele autoriteit : "Je zal niet blijven lachen"

Vrije opvoeding : "Doe maar als je het toch beter weet"

Nieuwe autoriteit : "Ik kan het kind niet controleren, alleen mijn eigen handelen."

De enige die je kan veranderen ben je zelf

- Zelfcontrole i.p.v. de leerling controleren
- Niet laten uitdagen
- Verantwoordelijkheid nemen voor escalatieprocessen
- Het gevecht niet opgeven.

20151117 M. Beerten - Gr Bijl 19

Grenzen aangeven

*vanuit vasthoudendheid,
zonder dat het tot escalatie leidt*

20151117 M. Beerten - Gr Bijl 20

Focus	<ul style="list-style-type: none"> • Overtreden van de regels en straf • Overtreder 	<ul style="list-style-type: none"> • Schade aan de relatie • Bouwen en herstellen van relaties • Slachtoffer • wij = al de betrokkenen die - geraakt zijn - meezoeken naar - een oplossing
--------------	---	--

20151117 M. Beerten - Gr Bijl 21

**Welke regel is er overtreden?
wie heeft dat gedaan?
Hoe gaan we hem straffen?**

**Wat is er gebeurd?
Wie heeft schade
geleden?
Hoe kan het hersteld
worden?**

20151117 M. Beerten - Gr Bijg

Gevolgen van bestraffende gedragsaanpak

**egoïstisch
sluw
oneerlijk**

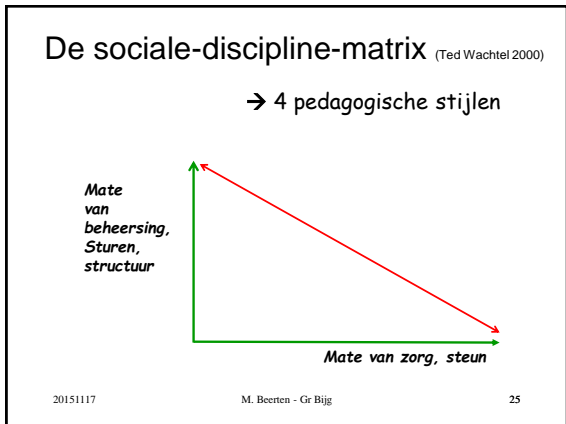
**er zal maar
gevolg gegeven
worden aan
mijn
overtreding als
ik betrap
word!**

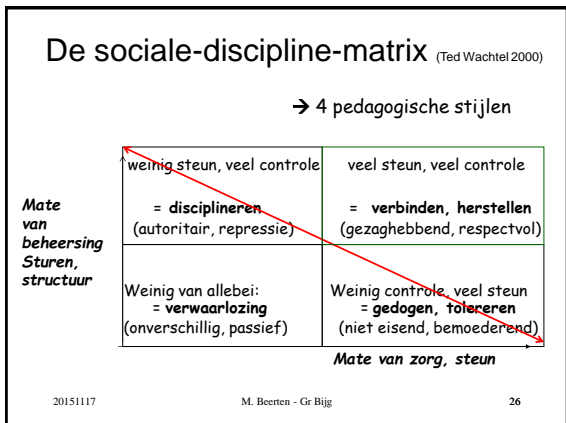
20151117 M. Beerten - Gr Bijg 23

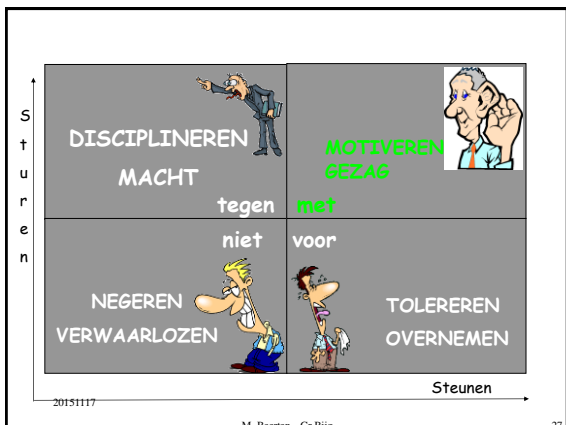
Gevolgen van herstelgerichte gedragsaanpak

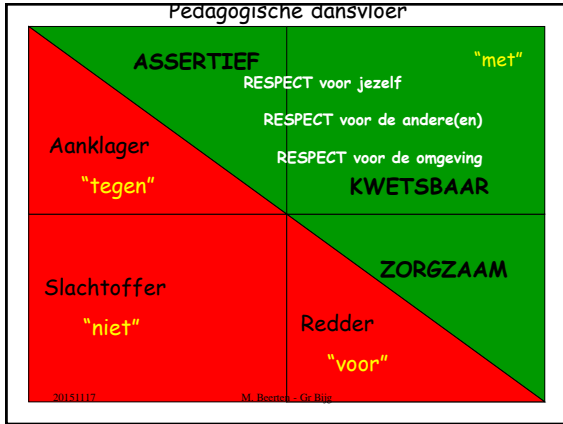
**Verantwoordelijkheid
eerlijkheid
empathie**

20151117 M. Beerten - Gr Bijg 24

Geweldloos - Verzet

- Geweldloos verzet is een vorm van **vechten** en toch **in verbinding blijven**

"Ik ben je begeleider en ik zal alles doen wat ik kan om ervoor te zorgen dat hier gespeeld kan worden door iedereen."

≠ controleren van de leerlingen
= zelfcontrole

- Afzien van elke **fysieke/verbale agressie/verbale overtuiging**
- Vastberadenheid** en **escalatie-vermijding**

"Het is mijn plicht mij te verzetten tegen gedrag dat de anderen stoort."

≠ poging tot controle (geen straf)
= weerstaan, volhouden

20151117 M. Beerten - Gr Bijl 29

Herstel

- De **autoriteitsfiguur** is **verantwoordelijk** voor het herstel, hij nodigt overtreder uit om hieraan deel te nemen:

"We kunnen jou niet verplichten om je verantwoordelijkheid op te nemen of om de schade te herstellen die je aangericht hebt, maar we weten dat jij het gedaan hebt en dat het slachtoffer erkent moet worden en herstel verdient"

- Slachtoffer staat hierin **centraal**
- Relatiegebaren
- Geweldloze oplossingen = Versterkt /herstelt gevoel van verbondenheid

20151117 M. Beerten - Gr Bijl 30

Herstelgerichte (verbindende) taal

Focussen op wat verbindt eerder dan wat scheidt

- Duidelijke manier datgene te zeggen wat essentieel is voor een goede relatie.
- Horen wat anderen echt te zeggen hebben
- Openheid creëren waardoor elke betrokkene verantwoordelijkheid kan nemen voor de eigen gevoelens en behoeften.

20151117

M. Beerten - Gr Bijg

31

Herstelgerichte (verbindende) taal

- Gedrag afkeuren, niet het kind
- Proberen te begrijpen wat hij met dit gedrag wil zeggen
- Wat betekent gevolg van dit gedrag voor anderen
- Laat leerling keuzes maken en verantwoordelijkheid nemen

20151117

M. Beerten - Gr Bijg

32

Herstelgerichte (verbindende) taal

- NOG niet....
- GELUKKIG
- Toon en spreek begrip voor gevoelens uit
- Wat doet het gedrag bij jou?
- Wat ga jij hieraan doen....
- Wil je een tip....
- Maak verbinding door een verzoek

20151117

M. Beerten - Gr Bijg

33

Thema's herstelgerichte aanpak...

1. **Wat is er gebeurd?** tekent ieders verhaal uit op dat moment.
Verantwoordelijkheid (h)erkennen
2. **Gedachten en gevoelens:** wat dacht en voelde iedereen voor het incident, tijdens en na het incident?
3. **Invloed en schade :** Op wie had het incident invloed en wie is erdoor geraakt? Hoe is men erdoor geraakt of beïnvloed?
4. **Noden:** wat hebben de personen die door het incident zijn gekwetst, geraakt, beïnvloed, nodig om zich beter te voelen, voort te kunnen, **schade herstellen**, het incident af te sluiten? Wat hebben deze mensen nodig om de relatie te herstellen?
5. **Toekomst/overeenkomst/onderhandeling: hoe moet het verder?**
Wat moet er gebeuren opdat de relatie genormaliseerd wordt?

20151117

M. Beerten - Gr Bijg

34

Herstelgerichte vragen

1. **Wat is er gebeurd?**
2. **Wat dacht je (hoe voelde je) op dat moment?**
3. **Hoe denk je er nu over?**
4. **wie is benadeeld en hoe?**
5. **hoe kan de schade hersteld worden?**
6. **wat hebben we hieruit geleerd zodat we in de toekomst een andere keuze kunnen maken?**

20151117

M. Beerten - Gr Bijg

35

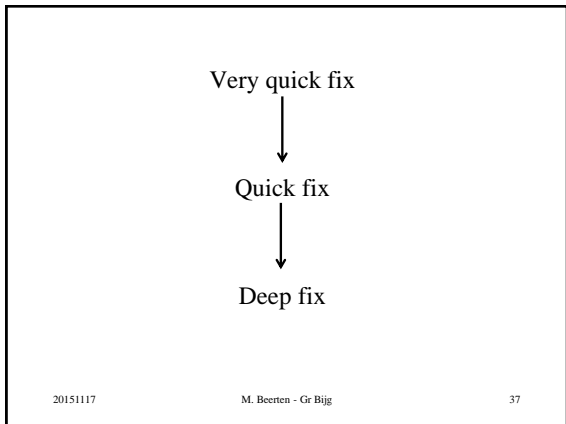
Doel van deze vragen

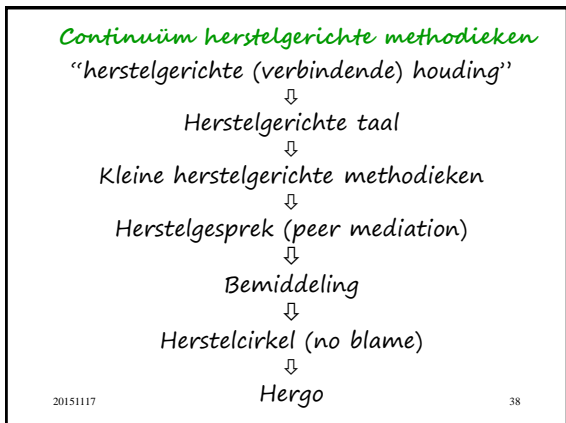
- **Onpartijdig** te blijven, niet oordelen of niet eigen oplossingen geven .
- Gelegenheid voor de slachtoffers van het incident om hun **verhaal** te doen.
- Om iedereen de kans te geven te **erkennen** en herkennen dat er schade is toegebracht.
- **Empathie** op te bouwen.
- **Ondersteunen** van de overtreders om hun eigen weg te vinden
 - in het herstellen van de aangedane schade,
 - relaties terug op te bouwen
 - voorkomen dat het incident zich terug voordoet.

20151117

M. Beerten - Gr Bijg

36

Op stap naar een herstelgerichte school...

“verandering is een PROCES en geen gebeurtenis.

Wanneer je het evenwicht verstoort is er een

rumoerige overgang waardoor het systeem wordt

verstoord”

(Fullan 2005).

2015-11-24 M. Beerten - Gr.Bijg 39

Op stap naar een herstelgerichte school

Effectief overbrengen van de filosofie:

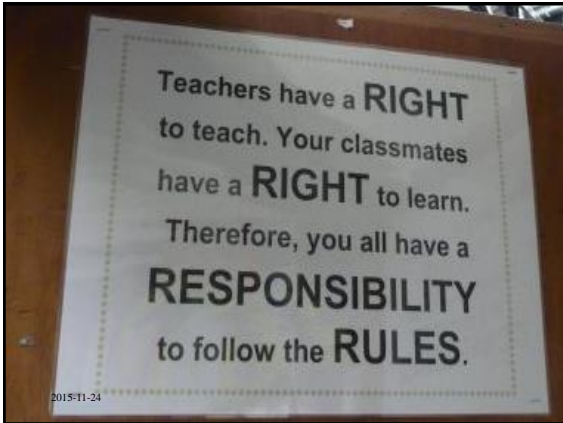
de klemtoon leggen op de **steutelboodschappen**:

1. **Verantwoordelijkheid** nemen voor onze verkeerde gedragingen.
2. **Nadenken** over het waarom we dingen fout doen **op het moment** dat we het doen
3. Begrijpen hoe anderen **geraakt** (geschaad) worden als we een overtreding maken.
4. **Een fout goed maken!**

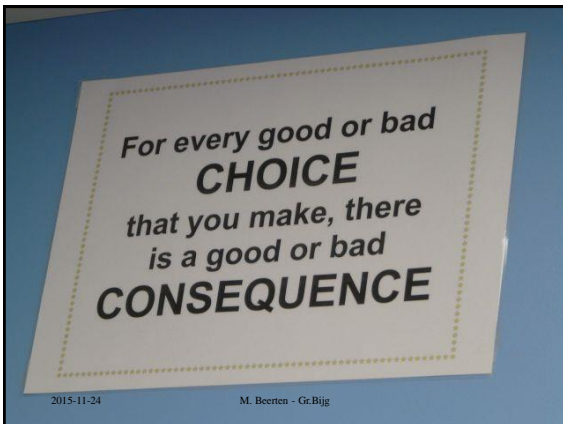
2015-11-24

M. Beerten - Gr.Bijg

40

2015-11-24

2015-11-24

M. Beerten - Gr.Bijg
